

**KÖZGAZDASÁG ISMERETEK
SZAKMAI ÁGAZATI
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA**

KÖZÉPSZINT

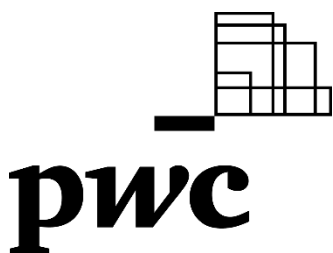
Megoldókulcs

2018. február 10.

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Név	
Tanárok neve	
Pontszám	
E-mail cím	

**STUDIUM GENERALE
KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ**

Fontos tudnivalók

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vegye figyelembe a feladattípushoz tartozó dőlt betűvel szedett tájékoztatót is!

Megoldásainál kövesse a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor kaphat, ha minden részkérdésre válaszolt. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásait és válaszait a feladatlapon kell rögzítenie. Piszkozatot pótlapon készíthet. Ha a megoldáshoz is szüksége van pótlapra, ezt jelölje meg az adott feladatnál!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

A könyvelési feladatok kidolgozásakor használja a mellékelt vegyesnaplót és számlatükröt!

Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!

I. Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. Feleletválasztás (7 • 2 pont)

14 pont

Egy-egy állítás teljessé tételéhez több válaszlehetőséget adtunk meg, de közülük csak egy helyes. A többi változat vagy csak részigazságokat tartalmaz, vagy teljesen hibás. Válassza ki a helyes válasz betűjelét, és írja a feladatok előtt lévő táblázatba a megfelelő sorszám alá! Figyelem! Csak egy helyes választ fogadunk el. Nem egyértelmű, vagy egynél több megjelölés esetén nem adunk pontot.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
a	d	b	a	b	c	b

1. A vállalat biztosan növelheti a profitját a termelés növelésével, ha

- a) MR nagyobb, mint MC.
- b) AC nagyobb, mint AVC.
- c) a piaci ár nem nagyobb, mint MC.
- d) az átlagköltség egyenlő a határbevétellel.

2. A kötvényre és a részvényre egyértelműen igaz, hogy

- a) tulajdonjogot biztosít.
- b) osztalékot fizet.
- c) hitelviszonyt testesít meg.
- d) Egyik válasz sem helyes.

3. Az egyszintű bankrendszerben a központi bank

- a) csak a pénzügyintézetekkel áll kapcsolatban.
- b) intézi a lakosság ügyeit is.
- c) mellett a kereskedelmi bankok is bocsáthattak ki pénzt.
- d) A b) és c) válasz is helyes.

4. A marketingmix része

- a) az árpolitika.
- b) a szállításpolitiká.
- c) a termeléspolitika.
- d) Mindegyik válaszlehetőség helyes.

5. Az áfa

- a) jövedelemtől függő adó.
- b) hozzáadott érték adó.
- c) minden esetben közvetlenül az adóhatóság felé befizetendő.
- d) vagyoni típusú adó.

6. Az alábbiak közül melyik szervezet ellenőrzi és biztosítja a pénzügyi piacok zavartalan működését?

- a) Magyar Bankszövetség
- b) Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
- c) Pénzügyi Stabilitási Tanács
- d) Európai Központi Bank

7. Ha egy társaság tagja korlátolt felelősséggel rendelkezik, akkor

- a) a tulajdonos a saját vagyonával is felel a vállalat kötelezettségeiért.
- b) nem lehet a társaság beltagja.
- c) biztos, hogy nem ő a társaság tulajdonosa.
- d) semmilyen felelőssége nincs a társaság felé.

II. Szöveges feladatok

1. Igaz-Hamis állítások (4 • 2 pont)

8 pont

Az alábbiakban felsorolt megállapításokról el kell döntenie, hogy igazak vagy hamisak. Kérjük, hogy az állítások elé írt I (igaz), illetve H (hamis) betűvel jelezze döntését! Áthúzott betűjeleket vagy nem egyértelmű jelöléseket nem fogadunk el. FIGYELEM! VÁLASZÁT INDOKOLNIA IS KELL! Minden helyes indoklás 1 pontot ér.

1. A tőkejavak elsődleges termelési tényezők.

Hamis – másodlagos termelési tényezők, mert olyan termeléssel előállított javak, amelyek inputként szolgálnak a további termeléshez.

2 pont

2. A célpiacon játszott szerepük alapján a vállalatokat három csoportba tudjuk sorolni: vezetők, kihívók, követők.

Hamis – a célpiacon játszott szerepük alapján a vállalatokat négy csoportba tudjuk sorolni: vezetők, kihívók, követők, meghúzódnók.

2 pont

3. Az adó mértékét csak százalékos formában lehet meghatározni.

Hamis – tételesen is meg lehet állapítani.

2 pont

4. Ha a sarki boltban egy fél kilogramm leértékelt kenőmájast vásároltunk bankkártyával, akkor a pénz fizetési funkcióját vettük igénybe.

Hamis – a pénz forgalmi (csereeszköz) funkcióját használtuk.

2 pont

2. Definíciók (4 • 1 pont)

4 pont

Írja le röviden, 2-4 sorban a felsorolt fogalmak, illetve gazdasági jelenségek meghatározását vagy értelmezését!

1. **Modern pénz:** A modern pénz hitelpénz, amely hitelnyújtás útján keletkezik, és a hitel visszafizetésével megszűnik pénznek lennie.
2. **Adó:** Olyan közvetlen ellenszolgáltatás nélküli jövedelemátengedés, amelyet az állam kényszer útján hajt be.
3. **Kötelem:** A kötelem meghatározott, mellérendelt személyek között fennálló, olyan polgári jogviszony, ahol a jogosult követelheti, hogy a kötelezett vagyoni értékű szolgáltatást teljesítsen.
4. **Váltó:** Olyan forgatható értékpapír, amelynek kiállítója vagy elfogadója arra vállal kötelezettséget, hogy a váltón meghatározott összeget, meghatározott időben és helyen a váltó jogosultjának megfizeti.

3. Párosítás (6 • 1 pont)

6 pont

Döntse el, hogy az alábbi bankügyletek tartalmuk szerint milyen típusú bankműveletek (aktív, passzív, semleges) közé sorolandók, és írja be a táblázatba a megfelelő betűket!

a) Értékpapír kibocsátás	b) Értéktárgy megőrzése
c) Befektetési, pénzügyi tanácsadás	d) Követelést megtestesítő értékpapír vásárlása
e) Hitelfelvétel bankközi piacon	f) Váltóleszámitolás

Aktív bankügylet	d, f
Passzív bankügylet	a, e
Semleges bankügylet	b, c

4. Kiegészítés (4 • 2 pont)

8 pont

Az alábbiakban 4 részletet olvashat a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényből. A pontozott vonalon nevezze meg, mire vonatkoznak a megadott szövegrészek!

1. „A mérleg egyes tételeihez kapcsolódóan meghatározott azon - az üzleti év mérlegfordulónapját követő - időpont, amely időpontig a megbízható és valós vagyoni helyzet bemutatásához szükséges értékelési feladatokat el lehet és el kell végezni;”
2. „Az üzleti év nyitóadatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záróadataival. Az egymást követő években az eszközök és a források értékelése, az eredmény számbavétele csak e törvényben meghatározott szabályok szerint változhat.”
3. „A (...) között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett, a (2)-(6) bekezdésben nevesített eszközök bekerülési értékét, továbbá a már használatba vett tárgyi eszközökön végzett bővítéssel, rendeltetésváltozással, átalakítással, élettartam-növeléssel, felújítással összefüggő munkák - még nem aktivált - bekerülési értékét.”
4. „A rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában - a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében - az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke.”

1. Mérlegkészítés napja
2. Folytonosság elve
3. Befejezetlen beruházások
4. Maradványérték

III. Üzleti számítást, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok

1. feladat (1+4+3+4 pont)

12 pont

Milán egyik kedvenc eledeléért, a jégsalátáért legfeljebb 2 500 forintot hajlandó fizetni, a jégsaláta termelő vállalatok pedig legalább 30 forintot kérnek el érte. Tudjuk továbbá, hogy jelenleg a piaci ár 130 Ft. Ezen az áron Milán 9 480 adag jégsalátát hajlandó megvenni, a termelők pedig 10 000 adagot lennének hajlandóak eladni.

a) Mi jellemzi a piac jelenlegi állapotát?

$$P = 130 \text{ Ft/db}$$

$$D: Q = 9\,480$$

$$S: Q = 10\,000$$

A kínált mennyiség nagyobb, ezért túlkínálat jellemzi a piacot, amelynek mértéke 520 egység.

b) Írja fel a keresleti, valamint kínálati függvényeket!

Keresleti függvény:

$$P^r = 2\,500 \quad Q = 0$$

$$P = 130 \quad Q = 9\,480$$

$$0 = a - b' \cdot 2\,500$$

$$9\,480 = a - b' \cdot 130$$

$$9\,480 = b' \cdot 2\,370$$

$$b = 4$$

$$a = 10\,000$$

$$D: Q = 10\,000 - 4P$$

Kínálati függvény:

$$P^r = 30 \quad Q = 0$$

$$P = 130 \quad Q = 10\,000$$

$$0 = a + b' \cdot 30$$

$$10\,000 = a + b' \cdot 130$$

$$10\,000 = b' \cdot 100$$

$$b = 100$$

$$a = -3\,000$$

$$S: Q = -3\,000 + 100P$$

c) Határozza meg az egyensúlyi árat és az egyensúlyi mennyiséget!

$$\text{Egyensúly: } D = S$$

$$10\,000 - 4P = -3\,000 + 100P$$

$$13\,000 = 104P$$

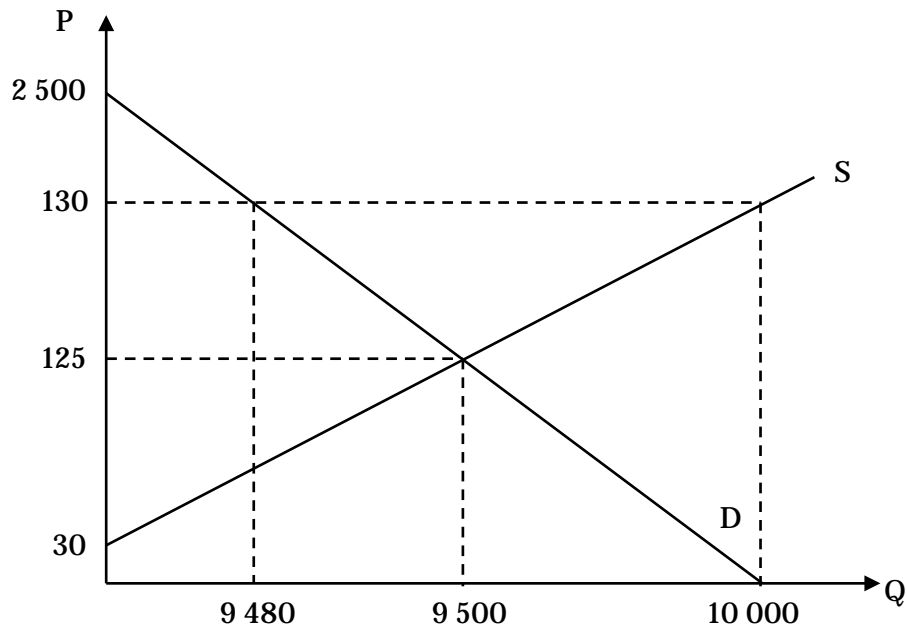
$$P^* = 125$$

$$Q^* = 9\,500$$

- d) Mutassa be Marshall-kereszt segítségével a jégسالáta piacát, a két függvényt, az egyensúlyi állapotot és a tényleges piaci helyzetet! Ügyeljen a pontos ábrázolásra, az adatok helyes megjelenítésre, a tengelyek és a függvények megnevezésére!

2. feladat (2+1+2+2+2+2 pont)

11 pont

A Közgáz Szekció tagjai úgy döntöttek, hogy kulcsos ládákkal fognak kereskedni a tanulmányi ösztöndíjuk kiegészítése érdekében. A ládákat a Csókakői Faipari Vállalat (CSFV) gyártja, melyeket aztán a Szekció tagjai felvásárolnak és tovább értékesítenek a ládákra és dobozokra specializálódó Titok Kft.-nek. A termék ezt követően kerül a végső felhasználók kezébe. Pótolja a táblázat hiányzó adatait!

	Bruttó beszerzési ár	Nettó értékesítési ár	Bruttó értékesítési ár	Levonható áfa (-)	Fizetendő áfa (+)	Elszámolandó áfa
CSFV	-	400	508	-	108	+108
A szekció	508	800	1 016	108	216	+108
Titok Kft.	1 016	1 000	1 270	216	270	+54
Fogyasztó	1 270	-	-	-	270	+270

(Az ötödik és hatodik oszlop megoldásai fél-fél pontot érnek.)

3. feladat (3+2+5 pont)

10 pont

Retek Béla hetedik emeleti lakásának erkélyén retket termel. A leszedett 5 kg retkekből 3 kg-ot, összesen 150 Ft-ért elad Kovács Ábelnek, aki ezt feldolgozza bébiételnek. 10 üveg bébiételt készít (az üvegekért darabonként 1 Ft-ot fizet), és ezt összesen 200 Ft-ért értékesíti. Retek Béla testvére Retek Irén 1 Ft értékű csomagolópapírból a már meglévő filctollal címkéket készít, és azt 1 Ft értékű ragasztóval az üvegre ragasztja, melyeket darabonként 22 Ft-ért ad el.

a) Mennyivel járulnak hozzá szereplőink a GDP-hez?

GDP: 220 – 10 – 2 = 208, másképpen: 150 + (50-10) + (20 – 2) = 208

b) Szövegesen értelmezze, hogy mit mutat meg a GDP mutató!

A bruttó hazai össztermék megmutatja, hogy egy adott ország területén belül, adott periódus alatt mekkora a végső felhasználásra kerülő termékek és szolgáltatások adott árakon számított értéke.

Egy nemzetgazdaságban a bruttó hazai termék értéke 1000 egység. Az amortizáció 100. A külföldi szereplők hazai jövedelme 30, a hazai szereplők külföldi jövedelme 80. A gazdaságban 120 egység külföldi transzfer érkezett, míg más országoknak 270 transzfert juttattak.

c) Számítsa ki az alábbi mutatók értékét!

GNDI: 1 000 – 30 + 80 + 120 – 270 = 900

Bruttó nemzeti jövedelem: 1 000 – 30 + 80 = 1050

Nettó hazai termék: 1 000 – 100 = 900

Rendelkezésre álló nettó nemzeti jövedelem: 900 – 100 = 800

NNI: 1 050 – 100 = 950

4. feladat (2+4+3+3 pont)

12 pont

István szabadidejében nagyon szeret sálakat kötni, amiket egy kis zsebpénz reményében értékesíteni is szokott. 2014-ben 160 db-ot, 2015-ben 150 db-ot, 2016-ban 260 db-ot, majd 2017 során 230 db sálát készített. Mivel már egy jó ideje folytatja István ezt a tevékenységet, szeretné megnézni, hogy mennyire volt sikeres az évek során, de ehhez a segítségre van szüksége.

a) Készítsen a megadott adatokból egy statisztikai sort!

István által készített sálak alakulása

Évek	Sál (db)	Bázis 2014=100%	Lánc Előző év=100%
2014	160	100%	-
2015	150	93,75%	93,75%*
2016	260	162,5%*	173,33%
2017	230	143,75%	88,46%

b) Számítsa ki a sálak számának alakulását 2014-hez, illetve az előző évekhez viszonyítva is, majd értékeljen egy-egy kapott eredményt!

Értékelés: 2015-ben 2014-hez képest 6,25%-kal kevesebb sálát készített István. 2016-ban pedig 73,33%-kal több sálát állított elő, mint 2015-ben.

A bázis- és láncviszonyszámok kiszámolása 1-1 pont, az értelmezések 1-1 pont. Más szakmailag helyes megfogalmazás is elfogadható.

c) Évente átlagosan, hogyan változik az István által elkészített sálak száma? A kapott eredményt értékelje is!

Geometriai átlag: $\bar{X}_g = \sqrt[3]{0,9375 \cdot 1,7333 \cdot 0,8846} = \sqrt[3]{1,4374} = 1,1286$

Értékelés: Az elkészített sálak száma évente átlagosan 12,86%-kal nő.

Más szakmailag helyes megfogalmazás is elfogadható.

d) Ábrázolja diagramon a megadott adatokat!

5. feladat (15 • 1 pont)

15 pont

Könyvelje le a gazdasági eseményeket idősorosan! Ahol szükséges, végezzen mellékszámítást! Vállalkozásunk költségeit az 5-ös számalosztályban könyveli, valamint évközi készletnyilvántartást vezet. Az áfa mértéke minden esetben 27%.

Vince egyik teniszmeccse során megsérült, és amíg felépül egy könyvelőirodában kell dolgoznia. Segítsen neki lekönyvelni az alábbi eseményeket, hogy minél hamarabb bele tudjon rázódni az új munkájába!

- 2018. január 3. Alapanyag beszerzés számla szerint 600 000 Ft + 27% áfa összegben.
- 2018. január 5. Az alapanyag beszerzéssel kapcsolatos tartozás kiegyenlítése.
- 2018. január 10. Alapanyag felhasználás a termeléshez 500 000 Ft értékben.
- 2018. január 12. 250 000 Ft befizetése bankszámlára, a pénztárbizonylatot kiállítottuk.
- 2018. január 15. Elkészült termékek raktárra vétele.
- 2018. január 17. Gépvásárlás termelési célra számla szerint 2 000 000 Ft +27% áfa értékben.
- 2018. január 19. A termelő gép beszerelését egy külsős cég végezte bruttó 317 500 Ft-ért.
- 2018. január 20. Jóváírási értesítés megérkezett a bankszámlára való befizetésről.
- 2018. január 31. Aktiváljuk a termelőgépet.
- 2018. január 31. Átutaljuk a beruházásból származó tartozásunkat.
- 2018. január 31. Havi terv szerinti értékcsökkenés:
Korábban vásárolt ingatlanok bekerülési értéke 15 000 000 Ft, tervezett maradványértéke 3 000 000 Ft, a tervezett használati idő 4 év. A leírás lineáris.
- 2018. január 31. A munkásokat illető bér összesen 500 000 Ft.

Vegyesnapló, 2018. január hó									
Dátum	Tartozik számla száma	Tartozik számla neve	Követel számla száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg		
2018.01.03.	21	Anyagok	454	Szállítók	Anyagbeszerzés	600 000	600 000		
2018.01.03.	466	Előzetesen felsz. áfa	454	Szállítók	Anyagbeszerzés áfája	162 000	162 000		
2018.01.05.	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszla	Terhelési értesítés	762 000	762 000		
2018.01.10.	51	Anyagköltség	21	Anyagok	Anyagfelhasználás	500 000	500 000		
2018.01.12.	389	Átvezetési számla	381	Pénztár	Pénztárkiadási bizonylat	250 000	250 000		
2018.01.15.	25	Késztermék	581	STKÁV	Elkészült termék raktárrav.	500 000	500 000		
2018.01.17.	16	Beruházás és fejl.	455	Beruházási Szállítók	Tárgyi eszköz beszerzés	2 000 000	2 000 000		
2018.01.17.	466	Előzetesen felsz. áfa	455	Beruházási Szállítók	TE beszerzés áfája	540 000	540 000		
2018.01.19.	16	Beruházás és fejl.	455	Beruházási Szállítók	Beszerelési költség	250 000	250 000		
2018.01.19.	466	Előzetesen felsz. áfa	455	Beruházási Szállítók	Beszerelés áfája	67 500	67 500		
2018.01.20.	384	Elszámolási betétszla	389	Átvezetési számla	Jóváírási értesítés	250 000	250 000		
2018.01.31.	13	Műszaki ber., felsz.	16	Beruházás és fejl.	Aktiválás	2 250 000	2 250 000		
2018.01.31.	455	Beruházási Szállítók	384	Elszámolási betétszla	Terhelési értesítés	2 857 500	2 857 500		
2018.01.31.	57	ÉCS leírás	129	Ingatlanok t.sz-i écs-je	Ingatlanok écs-je	250 000	250 000		
2018.01.31.	54	Béreköltség	471	Jövedelemelszámolás	Bértartozás	500 000	500 000		

Számlatükör

1. Befektetett eszközök

- 11. Immateriális javak
- 12-15. Tárgyi eszközök
- 12. Ingatlanok
- 123. Épületek
- 129. Ingatlanok terv szerinti értékcsökkenése
- 13. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 131. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 14. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
- 149. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 16. Beruházások, felújítások
- 161. Befejezetlen beruházások
- 17-19. Befektetett pénzügyi eszközök

2. Készletek

- 21. Alapanyagok
- 22. Egyéb anyagok
- 23. Befejezetlen és félkész termékek
- 25. Késztermékek

3. Követelések, pénzügyi eszközök és aktív időbeli elhatárolások

- 31. Követelések áruszállításból, szolgáltatásból (Vevők)
- 32. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
- 33. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 34. Váltókövetelések
- 361. Munkavállalókkal szembeni követelések
- 37. Értékpapírok
- 38. Pénzeszközök
- 381. Pénztár
- 384. Elszámolási betét
- 385. Elkülönített betétszámla
- 389. Átvezetési számla

4. Források

- 41. Saját tőke
- 411. Jegyzett tőke
- 412. Tőketartalék
- 413. Eredménytartalék
- 419. Adózott eredmény
- 42. Céltartalékok
- 43. Hátrasorolt kötelezettségek
- 44. Hosszú lejáratú kötelezettségek
- 444. Beruházási hitel
- 45-47. Rövid lejáratú kötelezettségek
- 452. Rövid lejáratú hitelek
- 454. Kötelezettségek áruszállításból, szolgáltatásból (Szállítók)
- 455. Beruházási szállítók
- 461. Társasági adó elszámolása
- 462. Személyi jövedelemadó elszámolása
- 463. Költségvetési befizetési kötelezettségek
- 464. Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése
- 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó
- 467. Fizetendő általános forgalmi adó
- 471. Jövedelemelszámolás
- 473. Társadalombiztosítási kötelezettségek
- 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
- 49. Rendező számlák

- 491. Nyitómérleg számla
- 492. Zárómérleg számla
- 493. Adózott eredmény elszámolása számla
- 5. Költségnemek**
- 51. Anyagköltség
- 52. Igénybe vett szolgáltatások
- 53. Egyéb szolgáltatások
- 54. Bérköltség
- 55. Személyi egyéb kifizetések
- 56. Bérjárulékok
- 57. Értékcsökkenési leírás
- 581. Saját termelésű készletek állományváltozása
- 8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások**
- 81. Anyag jellegű ráfordítások
- 82. Személyi jellegű ráfordítások
- 83. Értékcsökkenési leírás
- 86. Egyéb ráfordítások
- 87. Pénzügyi ráfordítások
- 88. Egyéb ráfordítások
- 9. Értékesítés árbevétele és bevételek**
- 91-94. Értékesítés árbevétele
- 96. Egyéb bevételek
- 97. Pénzügyi bevételek
- 98. Egyéb bevételek